

Karol Szucki

"Parafia Adamów i jej duszpasterze :
przyczynki do dziejów Adamowa",
Stanisław Dzyr, Tadeusz Osiński,
Lublin 2008 : [recenzja]

Radzyński Rocznik Humanistyczny 7, 354-355

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Ks. Stanisław Dzyr, Tadeusz Osiński, *Parafia Adamów i jej duszpasterze. Przyczynki do dziejów Adamowa*, Lublin 2008, ss. 168

Zgodnie z panującą modą na badanie historii poszczególnych miejscowości oraz społeczności lokalnych w roku 2008 ukazała się nakładem lubelskiego wydawnictwa Polihymnia książka pod tytułem „Parafia Adamów i jej duszpasterze. Przyczynki i materiały do dziejów Adamowa” ks. Stanisława Dzyra oraz Tadeusza Osińskiego.

Jak wspominają we wstępie autorzy impulsem do stworzenia tego dzieła była przypadająca w 2005 roku 460-ta rocznica erygowania parafii w Adamowie, a zakończenie zbiegło się w czasie ze 150-tą rocznicą poświęcenia obecnej świątyni oraz 50-tą święceń kapłańskich współtwórcy tego dzieła.

Parafia w Adamowie została utworzona 26 sierpnia 1545 roku na prośbę Hieronima Rusieckiego, ówczesnego dziedzica dóbr Adamowskich. Akt został zatwierdzony przez biskupa krakowsko-gnieźnieńskiego i Prymasa Polski Piotra Gamrata. Sama miejscowość nosiła nazwę Jadaromin, na cześć założycieli: Adama i Hieronima Rusieckich.

Książka składa się z trzech głównych części. Pierwsza zawiera rys historyczny parafii i znajdujących się na jej terenie świątyń od czasu powstania aż po dzień dzisiejszy. Opisane zostały w niej szczegółowo, lecz przystępnie ważne wydarzenia z prawie pięciu wieków lokalnej społeczności. Zapoznać się można z dziejami poszczególnych kościołów, kaplic oraz cmentarza parafialnego. Ciekawostką jest mimowolne przedstawienie transformacji nazwy miejscowości i parafii.

Na drugą część składają się noty biograficzne poszczególnych duszpasterzy społeczności adamowskiej, od XVI w aż do dziś. W tytule rozdziału nie użyto wyrażenia „proboszczowie”, ponieważ w niektórych okresach po prostu takich nie było, a o dusze wiernych dbali komendariusze lub księża wędrowni, tzw. wagabundowie. Na końcu każdej z tych części umieszczono dane statystyczne dotyczące odpowiedniego rozdziału. Znajdziemy tam też bibliografię oraz spis wykorzystanych opracowań.

Trzecią część stanowi bogaty zbiór fotografii przedstawiających stan obecny budynków parafii, jej wyposażenia, okolicznych kapliczek przydrożnych a także cmentarz parafialny. Fotografie znajdziemy również w środku książki, lecz są one niestety czarno-białe, co obniża ich czytelność, szczególnie w przypadku np. aktu erekcyjnego parafii.

Pracy nadano układ przejrzysty i przyjazny czytelnikowi. Potrzebne informacje odnajdziemy bez większego problemu. Nie przeszkadza też użyty w niektórych miejscach fachowy język, wszystkie niezrozumiałe wyrażenia zostały wyjaśnione co jest niewątpliwą zaletą przy niektórych „naukowych” wydawnictwach, w których braki w informacjach ukryto pod trudnymi wyrażeniami. Wartość tej pozycji podnosi niewątpliwie zawarty w niej bogaty materiał źródłowy. Dla potrzeb książki wybrano interesujące fragmenty dotyczące zarówno początków wspólnoty, jak i trudnych lat pierwszej i drugiej wojny światowej. Jako minus można wymienić wykorzystanie do pracy jedynie zbiorów kościelnych, z pominięciem regionalnych archiwów państwowych. Podsumowując pracę ks. Stanisława Dzyra oraz Tadeusza Osińskiego można uznać za bardzo udaną. Z powodzeniem może zostać wykorzystana jako pomoc w poznawaniu historii regionu oraz kościoła przez zarówno uczniów jak i osoby, które tymi zagadnieniami interesują się z potrzeby poznania własnej przeszłości.

Karol Szucki